

UDENRIGSMINISTERIET

Den 31. maj 2007

Spørgsmål nr. 39 af 20. april
2007 fra Folketingets
Udenrigsudvalg til ministeren
for udviklingsbistand.

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 12. april 2007 fra Ibis, Sydafrika Kontakt, Mellempfolkeligt Samvirke og ATTAC-Danmark vedr. forhandlingerne om De Økonomiske Partnerskabsaftaler (EPA), jf. URU alm. del – bilag 148.

Svar:

Spørgsmålet giver mulighed for at følge op på forespørgselsdebatten, der fandt sted den 24. januar 2007. Til de tre konkrete forslag i henvendelsen fra Ibis, Sydafrika Kontakt, Mellempfolkeligt Samvirke og ATTAC-Danmark kan bemærkes følgende:

Gensidighed mv.

Som bl.a. udtrykt i folketingsvedtagelse V 41, er udgangspunktet fra regeringens side, at alle AVS-lande, der deltager i forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler, bør tilbydes markedsadgangsvilkår i EU svarende til "Alt undtagen Våben"-toldpræferencerne. Det blev erklæret fra dansk side i Rådet allerede i 2002, da forhandlingsmandatet til Kommissionen blev vedtaget. For at sikre aftalernes WTO-medholdelighed vil aftalerne skulle omfatte gensidig handelsliberalisering af stort set al handel. Men det har fra begyndelsen været klart, at handelsliberaliseringen skulle være asymmetrisk til AVS-landenes fordel. Konkrete udviklingshensyn bør således være det afgørende for omfanget af AVS-landenes toldafvikling. Det gælder også for den tidsperiode, som afviklingen bør finde sted over.

Under mødet i Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 14.-15. maj 2007 blev de igangværende forhandlinger om de økonomiske partnerskabsaftaler mellem EU og regionale sammenslutninger af udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-lande) vurderet. Der var i Rådet bl.a. generel enighed om, at det primære formål med de økonomiske partnerskabsaftaler er fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling.

I spørgsmålet om AVS-landenes markedsadgang i EU, hvor Kommissionen har fremlagt et tilbud om told- og kvotefri markedsadgang for alle produkter fra AVS-landene med overgangsordninger for sukker og ris, og hvor flere EU-medlemslande har ønsket

overgangsordninger for bananer, blev der opnået et kompromis, hvor sukker og ris blev fastholdt som de eneste særligt følsomme produkter. Kommissionen tilkendegav samtidig villighed til løbende at vurdere implikationerne for bananproduktionen i EU.

Fra dansk side blev der i den forbindelse afgivet en erklæring om, at man ville have foretrukket en told- og kvotefri markedsadgang i EU for alle typer produkter fra AVS-landene uden overgangsordninger. Erklæringen fik tilslutning fra Sverige og UK.

Rådet anerkendte, at for så vidt angik markedsadgangen i AVS-landene for EU-produkter var der behov for fleksibilitet for følsomme produkter. Der kunne være undtagelse for visse produkter, sikkerhedsklausuler og lange overgangsperioder samt i særlige tilfælde ekstra lange overgangsordninger for meget følsomme produkter fra AVS-landenes side.

Udskydelse af tidsfristen for afslutning af forhandlingerne.

Under forhandlingerne om Cotonou-aftalen kunne der ikke opnås enighed om et fremtidigt handelsregime mellem AVS-landene og EU. Det blev derfor foreløbigt besluttet fortsat at anvende det handelssystem, der havde været gældende under Lomé IV konventionen. Denne handelsordning er i strid med WTO's fundamentale ikke-diskriminationsprincip, idet ordningen diskriminerede overfor udviklingslande, der ikke hørte til AVS-landekredsen. Det var nødvendigt at opnå en undtagelse, en såkaldt "waiver" fra WTO. Den blev opnået, men udløber med udgangen af 2007.

Overholdes denne tidsfrist ikke, vil det kræve en forlængelse af tidsfristen eller en ny undtagelse i WTO for at kunne fortsætte det gældende handelssamarbejde. Hvilke krav om særlige handelsindrømmelser, som andre lande i givet fald vil stille i WTO for at gå med til en ny kortere eller længerevarig undtagelse, er det for tidligt at udtale sig om. Den waiver, som det nuværende handelssystem er baseret på, måtte betales i WTO med en EU-toldreduktion på tun for en kvote, der især er delt mellem Thailand, Filippinerne og Indonesien. Præferencerne til fordel for AVS-landene blev tilsvarende forringet. EU måtte også love, at man ikke ville søge om en forlængelse af waiveren. Der ville altså skulle forhandles om en ny waiver, såfremt der måtte blive tale om andet end en ganske kort forlængelse af fristen.

Opnås der ikke en undtagelse i WTO, vil de AVS-lande, der er mindst udviklede kunne basere samhandelen med EU på basis af "Alt undtagen Våben" ordningen. De AVS-lande, der ikke er mindst udviklede, vil derimod som udgangspunkt i dette tilfælde være henvist til EU's almindelige generelle toldpræferencer, der ville stille dem dårligere end under det nuværende handelsregime.

Der er for nylig blevet udarbejdet fælles EU-AVS evalueringer af EPA-forhandlingerne med de seks AVS-landegrupperinger. I ingen af evalueringerne udtrykkes der ønske om at udskyde den fastsatte frist for afslutningen af forhandlingerne til efter udgangen af 2007. Regeringen er indstillet på at bidrage til, at der kan findes en løsning inden udgangen af 2007. Kan det ikke lykkes, må der efter regeringens opfattelse søges forhandlet en ny undtagelse i WTO med mindst mulige omkostninger for AVS-landene. I sidste ende må det være op til AVS-landene selv at træffe beslutning om hvilken løsning, de måtte ønske.

Mulige alternativer til de regionale økonomiske partnerskabsaftaler (EPA). Forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler følger af Cotonou-aftalen, hvor parterne enedes om at forhandle om EPA'erne. Der blev i Cotonou-aftalen indsat en bestemmelse i art. 37 (6) om de AVS-lande, som ikke er mindst udviklede, og som måtte vælge ikke at deltage i partnerskabsaftalerne. Der skal for disse lande undersøges mulige alternativer, som er forenelige med WTO-reglerne, og som kan sikre, at der ikke sker forringelser for dem i forhold til den markedsadgang, som de havde, da forhandlingerne blev påbegyndt. Indtil nu er der ikke nogen AVS-lande, der har ønsket at gøre brug af denne mulighed.

I ingen af de ovenfor nævnte evalueringer af EPA-forhandlingerne udtrykkes der ønske om at udskyde den fastsatte frist for afslutningen af forhandlingerne til efter udgangen af 2007. Der synes således ikke på det foreliggende grundlag på indeværende tidspunkt at være behov for at bruge den knappe tid indtil waiverens udløb på nærmere at vurdere en situation, som ingen af parterne under de formelle forhandlinger har givet udtryk for ville opstå. Under mødet i Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 14.-15. maj 2007 anmodede Rådet dog for en sikkerheds skyld Kommissionen om regelmæssigt at informere Rådet om forløbet i forhandlingerne med henblik på bedømmelse af opnåede fremskridt.